

Pobieranie krwi żyłnej

I. Sposób postępowania

1.1. Przygotowanie pacjenta

- 1.1.1. Pacjent powinien być na czczo,
- 1.1.2. Dopuszczalne lekkie śniadanie w przypadkach długiej podróży lub długiego oczekiwania przed badaniem,
- 1.1.3. Unikanie wcześniejszego wykonywania znacznych wysiłków fizycznych,
- 1.1.4. W niektórych przypadkach warunki pobrania krwi uzależnione są porą dnia spożywanym posiłkiem, przyjmowanym lekiem - szczegóły przy opisie odpowiednich badań,
- 1.1.5. Czas pobrania – pobranie krwi do badań zwykle rano (ok. 7⁰⁰-9⁰⁰),
- 1.1.6. Pacjent powinien wygodnie siedzieć w fotelu do pobierania krwi lub leżeć w przypadku omdleń w wywiadzie.

1.2. Przygotowanie zestawu do pobrania krwi żyłnej

- taca
- jałowe gaziki
- staza
- jednorazowe rękawiczki
- środek do dezynfekcji skóry
- podpisana próbówka
- pojemnik na odpady medyczne

1.3. Schemat postępowania przy pobieraniu krwi żyłnej;

- 1.3.1. Higieniczne mycie rąk
- 1.3.2. Pobierać w rękawiczkach jednorazowego użytku.
- 1.3.3. Przygotować miejsce pobrania (najczęściej żyła łokciowa środkowa lub boczna rzadziej nadgarstka lub grzbietowa dłoni).
- 1.3.4. Założyć opaskę uciskową.
- 1.3.5. Wybrać i odkazić miejsce nakłucia-środek odkażający w postaci aerozolu bezbarwny utrzymujący działanie przez ok. 30 sek.-1min.
- 1.3.6. Zdjąć plastikową osłonkę z właściwej części igły uprzednio przygotowanego zestawu z oznakowaną próbówką.
- 1.3.7. Wkłuć igłę pod kątem 150 do światła żyły(dłoń pacjenta zaciśnięta w pięść).
- 1.3.8. Rozluźnić opaskę uciskową oraz dłoń.
- 1.3.9. Po ustaniu upływu krwi do próbówki wyjąć próbówkę z tubusa.Z tego samego nakłucia można pobrać krew do kolejnych próbek.
- 1.3.10. Po pobraniu krwi wyjąć igłę z żyły i jednocześnie nacisnąć jałowym wacikiem miejsce wkłucia.
- 1.3.11. Krew w probówkach z antykoagulantem natychmiast wymieszać na podręcznym mieszadle.
- 1.3.12. Zdjęcie rękawic i mycie higieniczne rąk.

Stosowany do pobrania system próżniowy.

Materiały zabrudzone krwią, próbówki, watę i gaziki oraz rękawiczki wyrzucać tylko i wyłącznie do specjalnie przeznaczonych i oznakowanych do tego celu pojemników z czerwonym workiem oznakowanych „*materiał zakaźny*”, natomiast igły (odpady ostre) do plastikowych pojemników czerwono-żółtych znajdujących się w pobliżu stanowiska do pobierania krwi, zgodnie z „Instrukcją utylizacji materiału po zakończeniu badań laboratoryjnych” LA-0-3.

Pobieranie krwi włosniczkowej

2. Sposób postępowania

- 2.1. Krew włosniczkowa pobierana jest do heparynizowanych rurek kapilarnych po uprzednim przekrwieniu okolicy miejsca pobrania.
- 2.2. Krew należy pobrać z nieuciśniętego naczynia.
Nie należy wyciskać krwi włosniczkowej, aby nie spowodować rozcieńczenia krwi płynem śródmiąższowym.
W czasie pobierania krwi, jak i w dalszym postępowaniu należy unikać kontaktu krwi z powietrzem.
- 2.3. Transport próbki powinien być krótki a pomiar wykonany najpóźniej w ciągu 1 h.

Pobieranie krwi na badania serologiczne

3. Sposób postępowania

- 3.1. Krew do badań serologicznych pobiera się do próbki jednorazowego użycia w ilości:
 - ok.10 ml osób dorosłych i starszych dzieci,
 - od 2 do 5 ml niemowląt i małych dzieci.
- 3.2. Jeśli u chorego występuje potrzeba wykonania badania grupy krwi i próby zgodności, wówczas do każdego z tych badań pobrać oddzielną próbkę.
- 3.3. Zaleca się, aby każda z tych próbek (na grupę krwi i próbę zgodności) pobrana była, jeśli to możliwe, w różnym czasie i przez różne osoby.

Uwaga: wykonanie obydwu badań z jednej próbki może mieć miejsce tylko w przypadku transfuzji ze wskazań bardzo pilnych.

- 3.4. Zawsze, jeśli jest to możliwe, próbki do badań serologicznych należy pobrać przed podaniem dożylnym choremu:

- płynów infuzyjnych innych niż 0,9% NaCl
- antybiotyków
- środków przeciwbólowych

3.5. Sposób pobierania i opisywania próbki

- 3.5.1. Osoba pobierająca od chorego próbki krwi powinna dysponować wypełnionym skierowaniem na odpowiednie badanie (wzory w załączeniu)
- 3.5.2. Bezpośrednio przed pobraniem próbki osoba wykonująca zlecenie ma obowiązek dokładnego zidentyfikowania chorego a w razie wątpliwości powinna poprosić o pomoc inne osoby.
- 3.5.3. Po pobraniu krwi należy jeszcze przy łóżku chorego umieścić na etykiecie następujące dane:
 - nazwisko i imię chorego (drukowanymi literami),
 - datę urodzenia lub pesel,
 - datę i godzinę pobrania próbki.

Uwaga: w przypadku braku danych personalnych chorego, na skierowaniu i na etykiecie próbki należy umieścić symbol NN (kobieta / mężczyzna) oraz numer księgi głównej i księgi oddziałowej.

- 3.5.4. Po pobraniu próbki należy sprawdzić czy dane na skierowaniu oraz na etykiecie próbki są zgodne, wprowadzić do systemu INFO-MEDICA swoje imię i nazwisko oraz datę i godzinę pobrania próbki, a następnie złożyć swój czytelny podpis na wydruku skierowania.
- 3.5.5. Pobraną próbkę wraz ze skierowaniem dostarczyć niezwłocznie do pracowni serologicznej.

3.6. Zasady postępowania w przypadku transfuzji ze wskazań nagłych

- 3.6.1.** W wyjątkowych przypadkach, kiedy występuje bezpośrednie zagrożenie życia chorego, lekarz może podjąć decyzję o rozpoczęciu przetaczania krwi przed wykonaniem próby zgodności. Podstawą podjęcia takiej decyzji powinna być ocena, że ryzyko przetaczania krwi bez wykonanej próby zgodności jest dla chorego mniejsza od ryzyka związanego z oczekiwaniem na jej wykonanie.
- 3.6.2.** Postępowanie w takiej sytuacji powinno być następujące:
- należy pobrać od chorego próbkę krwi do badań serologicznych – jeśli to możliwe przed rozpoczęciem przetaczania płynów krwiozastępczych.
- 3.6.3.** Próbkę wraz ze skierowaniem na krew do pilnej transfuzji dostarczyć do pracowni serologicznej.

4. Odpowiedzialność

- Pielęgniarka,
- Technicy analityki,
- Personel medyczny upoważniony do pobrania i wystawienia skierowania na badania serologiczne.

5. Formularze

- Skierowanie na badanie grupy krwi (Dziennik Ustaw nr 191 poz. 1607/ wzór 4)
- Skierowanie na wykonanie próby zgodności (Dziennik Ustaw nr 191 poz. 1607/ wzór 5)
- Skierowanie na krew do pilnej transfuzji (Dziennik Ustaw nr 191 poz 1607/ wzór 6)
- Skierowanie na badanie w kierunku przeciwciał (odczyn Coombsa) (Dziennik Ustaw nr 191 poz 1607)
- Skierowanie na badania kwalifikujące do podania immunoglobuliny anty-D (Dziennik Ustaw nr 191 poz. 1607)
- Zamówienie na krew i jej składniki (Dziennik Ustaw nr 191 poz 1607/ wzór 9)
- Zapotrzebowanie na immunoglobulinę anty-D